

Ministerie van Financiën

Introductiedossier aantredende bewindspersonen van het ministerie van Financiën

Datum 30 oktober 2012
Status Vastgesteld

Colofon

Titel   Introductiedossier aantredende bewindspersonen van het ministerie van Financiën

Inlichtingen   Bureau Bestuursondersteuning (BBO)

Inhoud

	Leeswijzer	4
1	Organisatie	5
1.1	Het ministerie van Financiën	5
1.2	Directe facilitaireondersteuning bewindspersonen	8
1.3	Ondersteuning bewindspersonen directie Communicatie	8
1.4	Spelregels	9
2	Beschrijving van de organisatieonderdelen	12
2.1	Directoraat-generaal Belastingdienst	12
2.1.1	Kerntaken	12
2.1.2	Organisatie	12
2.1.3	Belangrijke/urgente dossiers	14
2.2	Directoraat-generaal voor Fiscale Zaken	15
2.2.1	Kerntaken	15
2.2.2	Organisatie	15
2.2.3	Belangrijke/urgente dossiers	16
2.3	Directoraat-generaal van de Rijksbegroting	17
2.3.1	Kerntaken	17
2.3.2	Organogram	19
2.3.3	Organisatiewijze per directie	19
2.3.4	Belangrijke/urgente dossiers	20
2.4	Generale Thesaurie	22
2.4.1	Kerntaken	22
2.4.2	Organogram	22
2.4.3	Organisatie	22
2.4.4	Belangrijke/urgente dossiers	24
2.5	SG-cluster	25
2.5.1	Kerntaken	25
2.5.2	Organogram	25
2.5.3	Korte toelichting op de dossiers en diensten	26
2.6	Baten-lastendiensten van het ministerie van Financiën	29
2.7	Overzicht ZBO's, RWT's en adviescommissies van het ministerie van Financiën	30
2.8	Benoemingen door de minister van Financiën	33
3	Overleggremia en voorbereiding	34
3.1	Binnenland	34
3.2	Europese Unie en internationaal	37

Leeswijzer

Dit dossier is een introductie op het werkkterrein van het ministerie van Financiën.

Hoofdstuk 1: het ministerie van Financiën

Hoofdstuk 1 bevat een korte omschrijving van de beleidsterreinen van het ministerie van Financiën en van de organisatie. U vindt in dit hoofdstuk een overzicht van de directe ondersteuning en een overzicht van een aantal werkwijzen zoals rondom het aanleveren van stukken.

Hoofdstuk 2: beschrijving van de organisatieonderdelen

Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de organisatieonderdelen van het ministerie van Financiën met de belangrijkste dossiers. U vindt in dit hoofdstuk daarnaast een overzicht van de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's), rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en de adviescommissies van het ministerie van Financiën. In dit hoofdstuk komt ook aan de orde bij welke benoemingen de minister van Financiën is betrokken.

Hoofdstuk 3: overleggrema en voorbereiding

Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van de overleggrema (in binnen- en buitenland) en een omschrijving hoe deze overleggen worden voorbereid.

1 Organisatie

1.1 Het ministerie van Financiën

Het ministerie van Financiën is thans (2012) ongeveer 30.000 fte's groot, waarvan ca. 28.200 fte's in de gehele (DG) Belastingdienst (incl. Douane), ca. 600 fte's in de drie overige (beleids-)DG's, ca. 600 fte's in de Auditdienst Rijk, ca. 300 fte's in de twee baten-lastendiensten en ca. 300 fte's in bedrijfsvoering en ondersteuning. Dit loopt terug naar ongeveer 27.500 fte's in 2017.

Het ministerie van Financiën kent drie beleidsterreinen die nauw met elkaar zijn verbonden: het begrotingsbeleid, het beleid voor financiële markten en financiële betrekkingen, en het fiscaal beleid. Er zijn vier directoraten-generaal en enkele algemene directies. Tezamen staan zij voor een goed financieel-economisch overheidsbeleid.

Het directoraat-generaal van de Rijksbegroting (DGRB) zorgt voor de coördinatie van het begrotingsbeleid. De Generale Thesaurie (GT) zorgt in de eerste plaats voor een gezond financieel overheidsbeleid, goede financiële relaties met het buitenland, een goede werking van de financiële markten, het beheer van de staatsleningen en het beheer van deelnemingen in bedrijven. Het directoraat-generaal Fiscale Zaken (DGFZ) is belast met het algemeen fiscaal beleid en de fiscale wetgeving, en het directoraat-generaal Belastingdienst (DGBel) met de uitvoering van de belastingwetgeving en de douanewetgeving en de aansturing van de Belastingdienst. De Belastingdienst zorgt voor de heffing en inning van belastingen.

De directie Algemene Financiële en Economische Politiek (AFEP), rechtstreeks vallend in de portefeuille van de secretaris-generaal, coördineert het financieel-economisch beleid. Verder vallen de volgende organisatieonderdelen in de portefeuille van de SG: de directie Bedrijfsvoering, de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken (BJZ), de directie Communicatie, de directie Financieel-Economische Zaken (FEZ), de directie Rijksvastgoed, de Auditdienst Rijk (ADR) en de twee baten-lastendiensten. De baten-lastendiensten zijn Domeinen Roerende Zaken (DRZ) en het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB, tot 1-1-2013).

De ambtelijke leiding van het ministerie van Financiën vergadert wekelijks in de zogenoemde bestuursraad. De bestuursraad (BR) is het overleg tussen de secretaris-generaal (SG) en de vier directeuren-generaal (DGBel, DGFZ, DGRB en TG) over onderlinge afstemming van de beleidsontwikkeling en -uitvoering, de hoofdlijnen van de departementale bedrijfsvoering en al het andere dat nodig is voor een goed functioneren van het ministerie.

Twee functies

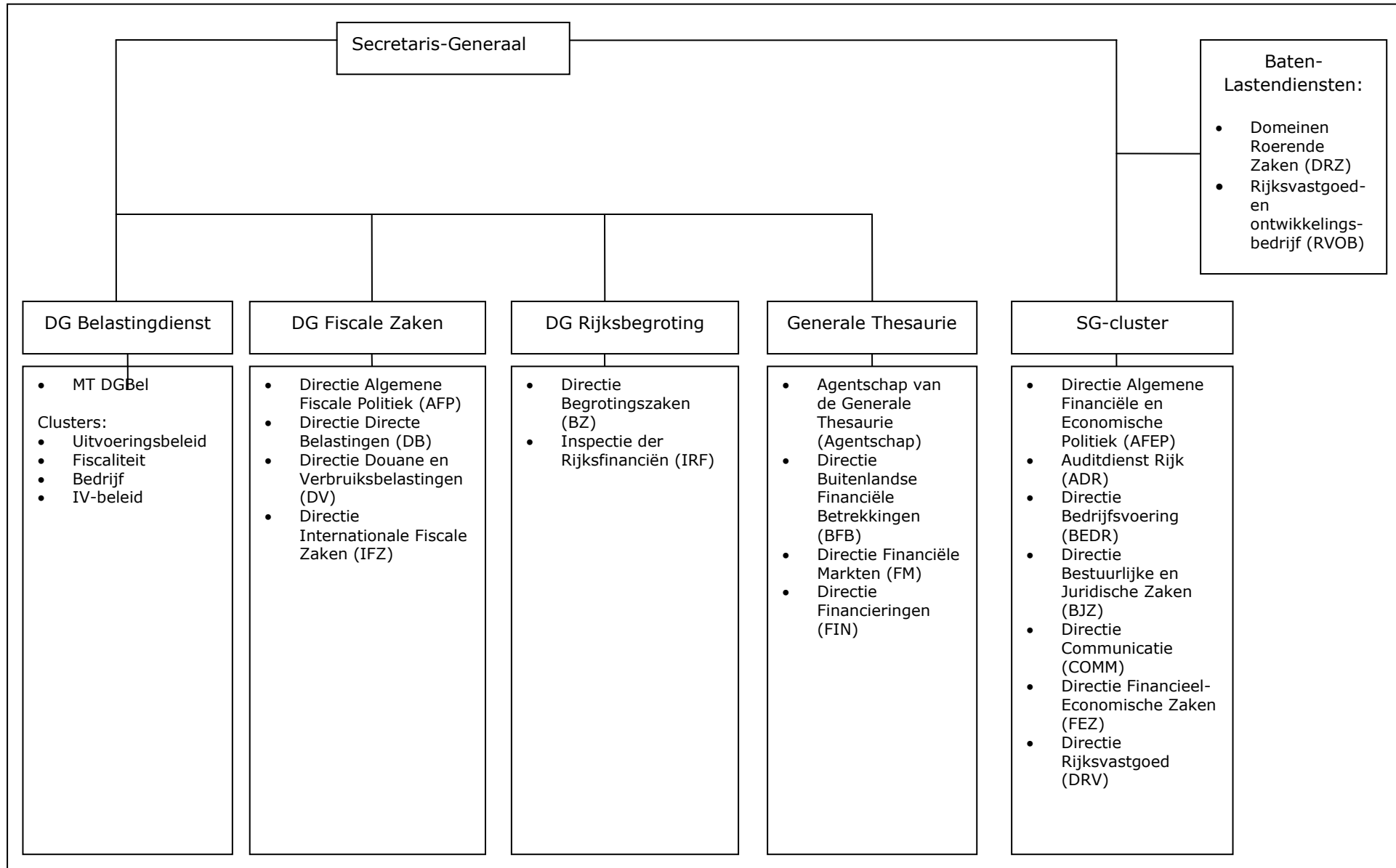
Bij het ministerie van Financiën zijn twee functies ondergebracht. Het vakministerie Financiën waar beleid en wetgeving wordt gemaakt en uitgevoerd, de eerste functie. In deze functie worden de bewindspersonen ondersteund door met name de DG Fiscale Zaken, de DG Belastingdienst en de Generale Thesaurie. Daarnaast is de minister van Financiën ook verantwoordelijk voor de coördinatie van het begrotingsbeleid van de rijksoverheid, de tweede functie. De minister wordt hierbij

met name ondersteund vanuit de DG Rijksbegroting en de directie AFEP. De Auditdienst Rijk werkt voor alle ministeries. De minister van Financiën (voor deze: de SG) is 'eigenaar', maar niet verantwoordelijk voor de uitoefening van de taken voor de (andere) ministers.

Naast de verantwoordelijkheid over de begroting van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld, is de minister ook verantwoordelijk voor het BTW-compensatiefonds. Daarna is de minister van Financiën, in casu de staatssecretaris, medefondsbeheerder van Gemeente- en Provinciefonds (samen met de bewindspersoon van BZK).

Organogram

Een organogram van de ambtelijke organisatie van het ministerie van Financiën staat weergegeven op de volgende pagina.

1.2 Directe facilitaire ondersteuning bewindspersonen

De directe facilitaire ondersteuning van de bewindspersonen wordt verzorgd door het Bureau Bestuursondersteuning (BBO). BBO bestaat onder meer uit secretaresses, kamerbewaarders, chauffeurs en politiek assistenten. Het hoofd BBO treedt namens de SG op als leidinggevende van de secretaresses en de kamerbewaarders.

1.2.1 Secretariaat

De minister en de staatssecretaris hebben elk hun eigen secretariaat voor de secretariële ondersteuning.

1.2.2 Kamerbewaarders

Tijdens uw aanwezigheid op het ministerie zijn er altijd kamerbewaarders aanwezig op de ministergang. Zij ontvangen gasten en dragen zorg voor logistieke en restauratieve voorzieningen.

1.2.3 Chauffeurs

Om redenen van bereikbaarheid en veiligheid worden bewindspersonen geacht zich zowel zakelijk als privé zoveel mogelijk per dienstauto met chauffeur te doen verplaatsen. De directie Bedrijfsvoering verzorgt de toewijzing van chauffeurs en auto's. Binnenkort zal dit voor de kernministeries door middel van een *shared service* worden geregeld.

1.2.4 Politiek assistenten

Bewindspersonen hebben de mogelijkheid om, in overleg met de secretaris-generaal, één politiek assistent aan te laten stellen. Deze maakt deel uit van de ambtelijke organisatie. De minister-president en de ministerraad worden in kennis gesteld van de benoeming, taak, termijn en honorering. Daarvoor gelden regels.

1.2.5 Protocol

De afdeling BBO verzorgt ook protocollaire ondersteuning.

1.3 Ondersteuning door directie Communicatie

De directie Communicatie stelt voor minister en staatssecretaris een communicatiestrategie op. Deze strategie vormt het uitgangspunt voor communicatie en woordvoering over de centrale thema's van beide bewindspersonen. Aan de hand hiervan worden onder andere uitnodigingen voor speeches, werkbezoeken en interviews getoetst. Daarnaast bevat de communicatiestrategie aanbevelingen voor de inzet van andere communicatie-instrumenten zoals internet (bewindslidenpagina's).

1.3.1 Uitnodigingen

De minister en staatssecretaris van Financiën krijgen jaarlijks enkele honderden uitnodigingen voor het bijwonen van bijeenkomsten en het houden van speeches, het schrijven van een voorwoord en het verrichten van (bedrijfs)openingen. De uitnodigingen worden getoetst aan de communicatiestrategie van de bewindspersoon en door de directie Communicatie voorzien van een advies en gaan ter accordering naar de minister en de staatssecretaris.

1.3.2 Woordvoering

De woordvoerders en persvoorlichters van de directie Communicatie voeren namens de minister en staatssecretaris, het ministerie van Financiën en de Belastingdienst het woord naar de media. Zij informeren de pers proactief over het beleid door middel van nieuwsberichten, achtergrondgesprekken, persconferenties en persbriefings. Daarnaast onderhouden zij een relevant journalistiek netwerk. De minister en staatssecretaris worden bij hun externe optredens in hun hoedanigheid als bewindspersoon altijd begeleid door een woordvoerder. De woordvoerders zijn gekoppeld aan specifieke beleidsthema's en fungeren voor media-aangelegenheden op dat terrein als vast aanspreekpunt voor de bewindspersoon. Bij openbare partijpolitieke aangelegenheden is een woordvoerder van het ministerie in principe aanwezig, maar dan op de achtergrond. Ook tijdens partijpolitieke bijeenkomsten kunnen de minister en staatssecretaris bevraagd worden over zaken die hen als bewindspersoon aangaan.

1.3.3 Communicatieadvies

De directie Communicatie ondersteunt minister en staatssecretaris met communicatieadvies. De directie is verantwoordelijk voor het bewaken van eenheid in communicatie door en binnen Financiën. Actualiteit, betrouwbaarheid, volledigheid en soberheid staan centraal binnen het werk van de directie Communicatie. Internet is daarbij het belangrijkste communicatiekanaal. De communicatieadviseurs zijn gekoppeld aan specifieke beleidsthema's en werken nauw samen met de woordvoerders.

1.3.4 Bewindslidenpagina's

De minister en de staatssecretaris hebben eigen pagina's op het onderdeel ministerie van Financiën, op www.rijksoverheid.nl. Op deze pagina's presenteren de bewindspersonen zich in de hoedanigheid van minister en staatssecretaris.

1.4 Spelregels

1.4.1 Voorzieningen voor bewindspersonen

Ten behoeve van uitvoering van de functie kunnen bewindspersonen aanspraak maken op een aantal voorzieningen. De interne procedures zijn opgenomen in het Handboek Voorzieningen Bewindspersonen. Het handboek is gebaseerd op het Voorzieningenbesluit ministers en staatssecretarissen.

Naast het Handboek Voorzieningen Bewindspersonen is er ook een Handboek Aantredende Bewindspersonen van het ministerie van Algemene Zaken (het blauwe boek) dat eveneens klaarligt bij het aantreden. Hierin staan ook spelregels opgenomen ten aanzien van voorzieningen. De passages ten aanzien van voorzieningen in het blauwe boek zijn eveneens afgeleid van het voorzieningenbesluit. De voorzieningen worden per januari 2013 actief openbaar gemaakt.

1.4.2 Instructies voor zakelijke en privé e-mailcorrespondentie

Tegenwoordig vindt steeds meer correspondentie plaats via e-mail. Het neemt een steeds belangrijkere plaats in bij belangrijke besluitvormingsmomenten. De zakelijke e-mailcorrespondentie van bewindspersonen maakt daarom deel uit van het departementaal archief. Een scheiding van privé e-mailcorrespondentie en zakelijke e-mailcorrespondentie van bewindspersonen is daarmee van belang. Om onduidelijkheid te voorkomen over het schrijven van e-mail uit hoofde van de

functie of als privépersoon, wordt bewindspersonen aangeraden twee separate e-mailadressen te hanteren.

1.4.3 Vragen van bewindspersonen

Indien een bewindspersoon vragen heeft over een onderwerp, dan worden deze door het secretariaat doorgeleid naar het hoofd Bestuursondersteuning, ten behoeve van de directie, afdeling of persoon die deze vraag zal behandelen.

1.4.4 Aanlevering stukken ten behoeve van bewindslieden

Binnen Financiën bestaan momenteel de volgende spelregels ten aanzien van het aanleveren van stukken t.b.v. de bewindspersonen:

- Notities voor besprekingen worden twee dagen van tevoren aangeleverd bij de secretariaten van de bewindspersonen. Dikke dossiers worden voorzien van een leeswijzer en/of tabjes.
- Speeches worden aangeleverd in het weekend voorafgaande aan de week waarin de bewindspersoon deze moet uitspreken (de weekendtas). Speeches die op een maandag/dinsdag worden uitgesproken in de weekendtas een week eerder.
- Dossiers t.b.v. TK/AO's/wetgevingsoverleggen/plenaire debatten in het weekend voorafgaande aan de week waarin de debatten plaatsvinden in de weekendtas. TK-debatten die op een maandag/dinsdag plaatsvinden in de weekendtas een week eerder. De dossiers van de TK-overleggen bevinden zich in een rode map en zijn voorzien van een leeswijzer.
- Brieven ter ondertekening waaraan een deadline is verbonden (brieven aan de Tweede Kamer) worden twee dagen van tevoren aangeleverd. Spoedbrieven zijn voorzien van het opschrift 'terstond'.
- De sluitingstijden van de tas van de bewindspersoon worden door het secretariaat van de bewindspersoon via de e-mail doorgegeven.

Deze procedures zien toe op 'de papieren' stromen. Voor elektronisch notitieverkeer binnen het ministerie, ook met de bewindspersonen, zullen tevens spelregels worden gegeven.

1.4.5 Contacten tussen ambtenaren en Kamerleden

De Aanwijzingen inzake externe contacten van rijksambtenaren (Staatscourant 1998, nr. 104) geven abstract de kaders aan waarbinnen rechtstreekse contacten tussen ambtenaren en Kamerleden kunnen plaatsvinden. De Aanwijzingen geven aan dat de minister van geval tot geval beslist over verzoeken van Kamerleden om contact.

In januari 2007 heeft het kabinet, vanuit de wens om verzoeken van Kamerleden om contact met ambtenaren 'welwillend en niet krampachtig' te beoordelen, een leidraad externe contacten rijksambtenaren opgesteld. Deze leidraad geeft een meer concrete uitwerking voor de meest voorkomende situaties (bijv. juridische en wetstechnische bijstand, parlementaire enquête, mondeling overleg van bewindspersoon met Kamercommissie e.d.).

In 2011 zijn vragen gesteld aan toenmalig minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Donner over contacten tussen ambtenaren en Kamerleden. In de antwoordbrief stelt de minister van BZK dat het kabinet een voorstander is van ontspannen contact met inachtneming van de ministeriële verantwoordelijkheid en dat de aanwijzingen en de leidraad het uitgangspunt blijven.

Om praktisch met de aanwijzingen en de leidraad om te gaan en in lijn met de wensen van de bewindslieden, gelden tot nu toe op Financiën de volgende spelregels inzake het contact tussen ambtenaren en Kamerleden:

1. Technische informatie kan op verzoek van Kamerleden worden verstrekt. De minister en staatssecretaris worden hierover achteraf geïnformeerd.
2. Waar het gaat om advisering, inhoudelijke gedachtewisseling of om het antwoord op beleidsmatige vragen is voorafgaand toestemming nodig van de minister en staatssecretaris. De antwoorden op beleidsmatige vragen worden altijd tevoren voorgelegd aan de minister en staatssecretaris.
3. Door Kamerleden gevraagde technische assistentie bij amendementen wordt verleend. Deze teksten worden voor verzending aan de minister/staatssecretaris ter inzage gegeven. Alleen als de veelheid of de vereiste snelheid dat praktisch in de weg dreigt te staan, wordt daarover, in dat specifieke geval, voorafgaand een nadere afspraak gemaakt met de minister/staatssecretaris.
4. Wanneer het gaat om de aanwezigheid van ambtenaren in commissievergaderingen van het parlement met het doel – feitelijke – toelichting te geven moeten de minister en staatssecretaris altijd vooraf expliciet toestemming verlenen, waarbij ook aan hen de beoordeling is of en welke ambtenaren aanwezig moeten zijn.

1.4.6 Partijpolitieke zaken

Ambtenaren, met uitzondering van de politiek assistenten, verrichten geen partijpolitieke werkzaamheden voor de bewindspersonen. Dat neemt niet weg dat ambtenaren op verzoek technische assistentie kunnen verlenen.

De daadwerkelijke partijpolitieke werkzaamheden – zoals het schrijven van partijpolitieke speeches e.d. – liggen bij de politiek assistenten (achtergrondstukken daarvoor kunnen uiteraard worden aangeleverd). Nota's aan de minister/staatssecretaris die zijn gevraagd in het kader van partijpolitieke activiteiten, lopen altijd via de secretaris-generaal.

1.4.7 Omgang met de media

Het komt voor dat ambtenaren rechtstreeks worden benaderd door journalisten (schrijvende pers, radio, TV). Ambtenaren dienen deze vragen of verzoeken van de media direct door te verwijzen naar de directie Communicatie en contact op te nemen met de woordvoerder (persvoorlichter) van het eigen DG. De woordvoerder neemt vervolgens contact op met de journalist voor een reactie.

1.4.8 Uitnodigingen, werkbezoeken en andere externe contacten

Ambtenaren die worden benaderd met uitnodigingen, verzoeken voor werkbezoeken, toespraken of welk ander extern contact dan ook van minister of staatssecretaris dienen dit verzoek ter coördinatie altijd door te geven aan de directie Communicatie.

1.4.9 Wob-verzoeken

De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) regelt het recht van de burger om informatie op te vragen bij de overheid. De Wob verplicht de overheid om verzoeken van burgers om informatie over bestuurlijke aangelegenheden te honoreren, tenzij er een wettelijke grondslag voor weigering is. Complexe Wob-verzoeken worden behandeld door de directie Bestuurlijke en Juridische Zaken.

2 Beschrijving van de organisatieonderdelen

2.1 **Directoraat-generaal Belastingdienst**

2.1.1 *Kerntaken*

De Belastingdienst is verantwoordelijk voor de heffing, controle en inning van rijksbelastingen. Naast fiscaal toezicht voert de Belastingdienst op een aantal niet-fiscale terreinen toezichtstaken uit. Zo controleert de Douane de goederenstromen die het land binnenkomen, worden doorgevoerd en/of het land verlaten op het gebied van veiligheid, gezondheid, economie en milieu (VGEM). De Belastingdienst/Holland-Midden voert een aantal toezichtstaken uit op het terrein van economische ordening.

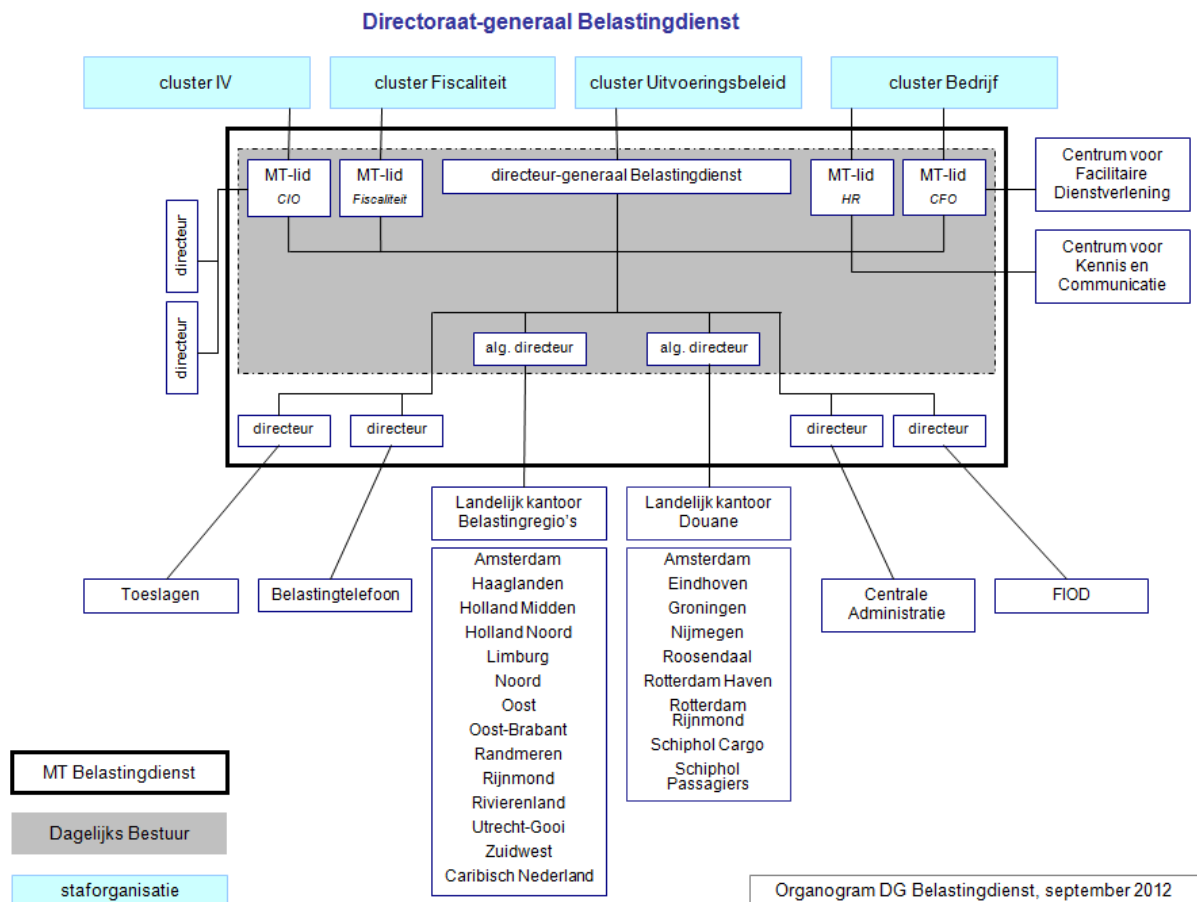
De Belastingdienst verricht verder taken voor derden, zoals de heffing en inning van premies volksverzekeringen, van premies werknemersverzekeringen en van inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.

Daarnaast voert de Belastingdienst een aantal inkomensafhankelijke regelingen uit (huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget). De FIOD (Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst) is belast met de opsporing van fiscale en niet-fiscale fraude, onder andere op het terrein van de financiële integriteit.

2.1.2 *Organisatie*

De Belastingdienst bestaat uit de volgende dienstonderdelen:

- het directoraat-generaal Belastingdienst (DGBel);
- 14 ('blauwe') Belastingdienstregio's en het landelijk kantoor Belastingregio's;
- 9 ('groene') Douaneregio's en het landelijk kantoor Douane;
- de ('rode') dienst Toeslagen;
- de BelastingTelefoon;
- de Centrale Administratie;
- de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD);
- het Centrum voor Kennis en Communicatie (CKC);
- het Centrum voor Facilitaire Dienstverlening (CFD);
- het Centrum voor Infrastructuur en Exploitatie (CIE);
- het Centrum voor Applicatie-ontwikkeling en -onderhoud (CAO).

De Belastingdienst is als volgt gestructureerd:

De Belastingdienst wordt aangestuurd door het managementteam Belastingdienst. Het managementteam Belastingdienst staat onder leiding van de directeur-generaal Belastingdienst en bestaat verder uit:

- vier MT-leden (waaronder de Chief Information Officer (CIO));
- de algemeen directeur Belastingregio's;
- de algemeen directeur Douane;
- de directeur Toeslagen;
- de directeur Centrale Administratie;
- de directeur FIOD;
- de directeur Belastingtelefoon.

De directeur-generaal Belastingdienst wordt ondersteund door de concernstaf: het directoraat-generaal Belastingdienst (DGBel). DGBel vervult een verbindingsfunctie tussen de Belastingdienst en de ambtelijke en politieke leiding. Bij de totstandkoming van nieuwe wet- en regelgeving draagt DGBel er zorg voor dat de consequenties voor de uitvoerende processen van de Belastingdienst inzichtelijk worden gemaakt. DGBel bestaat uit vier clusters: Uitvoeringsbeleid, Bedrijf, Fiscaliteit en InformatieVoorziening (IV).

2.1.3 *Belangrijke/urgente dossiers*

- Herinrichting Belastingregio's
- Toeslagen
- Invordering
- Douane
- Online dienstverlening
- Toezicht
- Voorgevulde aangifte inkomstenbelasting (VIA)
- InformatieVoorzieningsketen (IV-keten)
- Standard Business Reporting (SBR)
- Invulling taakstellingen ('Spoor 1 en 2')
- Versterking Compliance ('Spoor 3')
- Uitvoeringsaspecten nieuw regeerakkoord ('vertaling beleid/wetgeving in uitvoering')

2.2 Directoraat-generaal voor Fiscale Zaken

2.2.1 Kerntaken

Het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken (DGFZ) geeft vorm aan het fiscale en douanebeleid op zowel nationaal als op Europees/internationaal niveau. De belangrijkste taak hierbij is het voorbereiden van beslissingen inzake het algemene beleid en de voorbereiding van de wetgeving. Daarnaast behoren de voorbereiding en onderhandelingen over belasting- en douaneverdragen, overleg over internationale regelingen en de uitvoering van deze verdragen en regelingen tot het werkterrein van DGFZ.

Politieke en maatschappelijke ontwikkelingen worden nauwlettend door DGFZ in de gaten gehouden. Fiscaliteit en douane hebben namelijk veel raakvlakken met bijvoorbeeld het investeringsklimaat, de werkgelegenheid, de kinderopvang, het milieu en belastingconcurrentie. Bij de advisering en vormgeving van het fiscale beleid worden deze zaken nadrukkelijk in ogenschouw genomen.

Kort samengevat zijn de belangrijkste taken van DGFZ:

- ontwikkeling van fiscaal en douanebeleid en fiscale en douanewetgeving;
- jaarlijkse opstelling van het belastingplan;
- voorbereiding van belasting- en douaneverdragen;
- overleg en uitvoering van internationale fiscale en douaneregelingen;
- voorbereiden van niet-fiscale douanewetgeving en -verdragen.

2.2.2 Organisatie

Het directoraat-generaal voor Fiscale Zaken bestaat uit vier directies.

Directie Algemene Fiscale Politiek (AFP)

AFP heeft in het beleid- en wetgevingsproces een algemeen adviserende en coördinerende rol. De directie stelt ook de budgettaire ramingen op van fiscale maatregelen. AFP coördineert voorts de fiscale dossiers in Europa. Ook onderhoudt de directie intensieve contacten met andere overheidsinstanties en (inter)nationale organisaties.

Directie Directe Belastingen (DB)

DB ontwikkelt beleid en wetgeving op het gebied van de directe belastingen, zoals de inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de loonbelasting en de schenken- en erfbelasting. Hierbij ontwerpt zij eveneens regelgeving voor de heffing en invordering van deze belastingen alsmede voor toeslagen. Deze werkzaamheden worden vervuld in het licht van maatschappelijke, technologische en internationale ontwikkelingen, waarbij onder andere mogelijkheden worden aangegrepen om het klimaat voor ondernemerschap en werk te verbeteren.

Directie Douane en Verbruiksbelastingen (DV)

DV ontwikkelt beleid en wetgeving op het gebied van de douane en de verbruiksbelastingen (omzetbelasting, assurantiebelasting, overdrachtsbelasting, accijnzen, verkeer en milieu). Daarnaast is DV betrokken bij de verdere ontwikkeling van de Europese interne markt en de inzet van fiscale en douane-instrumenten bij niet-fiscale beleidsterreinen, zoals milieu, veiligheid, verkeer en vervoer. Tevens is DV betrokken bij de onderhandelingen terzake van een uitgebreid netwerk van bilaterale en multilaterale verdragen inzake douane en indirecte belastingen. DV vertegenwoordigt Financiën in vele internationale overlegorganen, onder andere

organisaties van de VN (zoals ECE en IMO), de OESO, de EU en de Wereld Douane Organisatie.

Directie Internationale Fiscale Zaken (IFZ)

Nederland heeft een zeer uitgebreid internationaal netwerk van belastingverdragen opgebouwd. De verdragen regelen onder meer het voorkomen van heffing van dubbele belasting en de bestrijding van het internationaal ontgaan van belastingen. Deze verdragen zijn van groot belang voor zowel het economische verkeer als het personenverkeer van en naar ons land. IFZ adviseert, onderhandelt en onderhoudt de contacten met de landen en is daarnaast de bevoegde autoriteit voor het oplossen van geschillen over de verdragsinterpretaties. Tevens adviseert zij over de internationale aspecten van de Nederlandse fiscale wetgeving en het fiscale beleid. Daarnaast ontwikkelt IFZ standpunten over internationale fiscale vraagstukken die in multilateraal verband (zoals de OESO, de VN en de Raad van Europa) aan de orde komen en neemt zij deel aan besprekingen binnen deze organisaties, waarbij zij de minister vertegenwoordigt.

2.2.3 *Belangrijke/urgente dossiers*

Algemene Fiscale Politiek

- Belastingplan
- Uitwerken en implementeren van de fiscale voorstel uit het nieuwe regeerakkoord
- Afronden van het rapport van de belastingcommissie Dijkhuizen
- Een geharmoniseerde grondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB)
- Een financiële transactiebelasting (FTT)
- Uitbreiding van de reikwijdte van de Spaartegoedenrichtlijn

Directe Belastingen

- Verkenningen: winstbox en loonsomheffing
- Aanpassing werkkostenregeling
- Wetsvoorstel vereenvoudiging formeel verkeer Belastingdienst
- Stroomlijnen invordering belastingen en toeslagen
- Vennootschapsbelasting als aangiftebelasting
- Belastingplicht overheidsbedrijven
- Uitwerking visie op transparantie en toezicht (SBF)
- Liberalisering kansspelmarkt en gevolgen kansspelbelasting
- Indiening en behandeling wetsvoorstel Wijziging Wet WOZ

Douane en Verbruiksbelastingen

- BTW-fraude
- Het groenboek 'de Toekomst van de BTW'
- Voorstel aanpassing Energiebelastingrichtlijn
- Fiscale behandeling van de productie van zelfopgewekte energie.
- Energie-intensieve industrieën, convenanten en steunmeldingen EU
- Mobiliteit en vergroening
- Onderhandelingen over de douaneverordening *Union Customs Code (UCC)*.

Internationale Fiscale Zaken

- Onderzoek HFC naar belang van non-bank financiële sector
- Ratificatie nieuwe verdrag ter voorkoming van dubbele belasting met Duitsland.

2.3 Directoraat-generaal van de Rijksbegroting

2.3.1 Kerntaken

De minister van Financiën heeft een bijzondere positie binnen het begrotingsproces. De minister draagt de verantwoordelijkheid voor het algemene budgettaire beleid en voor een doelmatige en doeltreffende inzet van belastingmiddelen. De minister heeft op grond van de comptabiliteitswet inhoudelijke en procedurele bevoegdheden ten aanzien van de begrotingen van alle ministers. Hij krijgt hierbij ambtelijke ondersteuning van het directoraat-generaal van de Rijksbegroting (DGRB).

Het begrotingsproces is een cyclus waarin drie processen gelijktijdig lopen: de verantwoording over het afgelopen begrotingsjaar (t-1), de uitvoering van het lopende begrotingsjaar (t) en de voorbereiding van het komende begrotingsjaar (t+1). De begrotingscyclus kent drie soorten producten: de budgettaire nota's, de budgettaire brieven en de begrotingswetten. De nota's en begrotingswetten worden naar de Tweede Kamer gestuurd; de brieven zijn kabinetsintern. Onderstaande tabel geeft een beknopt tijdschema van budgettaire nota's, brieven en begrotingswetten die aan de orde komen gedurende een jaar.

Periode	Vorbereiding t+1	Uitvoering t	Verantwoording t-1
Oktober/ november	Begrotings-aanschrijving aan vakministers		
Maart	Beleidsbrieven van vakministers		
Maart/april	Kaderbrief aan vakministers Aansluitend begrotingsonderhan- delingen en besluitvorming in MR		
April/mei		Voorjaarsnota naar de TK en EK	Aanbieding van het Financieel Jaarverslag van het Rijk aan de TK en EK
Juni/juli	Opstellen Miljoenennota	Julibrief naar de MR (zowel voorbereiding als uitvoering)	
Augustus	Begrotingsraden Augustusbrief naar de MR (zowel voorbereiding als uitvoering)		
September	Aanbieding van de Rijksbegroting en Miljoenennota aan TK en EK		
September/ oktober	Algemene Politieke Beschouwingen en Algemene Financiële Beschouwingen in TK		
November/ december	Begrotings-behandeling van de afzonderlijke begrotingswetten	Najaarsnota naar de TK en EK	

In de tijd gezien, overlappen de fasen van de begrotingscyclus elkaar, want tijdens de begrotingsuitvoering van het jaar t wordt ook de verantwoording van het jaar t-1

opgesteld én begonnen met de begrotingsvoorbereiding van jaar t+1. Op die manier kan de budgettaire informatie uit de verantwoording en uitvoering (over- en onderschrijdingen van budgetten) worden gebruikt bij de begrotingsvoorbereiding voor het komende jaar.

Belangrijk in de begrotingscyclus zijn de (korte termijn)ramingen van het Centraal Planbureau. Medio maart komt het Centraal Economisch Plan (CEP) uit. Op basis hiervan worden de consequenties voor het EMU-saldo en het uitgavenkader voor het lopende en het komende jaar bepaald en vindt de besluitvorming in het voorjaar plaats (hoofdbesluitvormingsmoment). Daarnaast wordt op Prinsjesdag de Macro Economische Verkenningen (MEV) gepresenteerd. Op basis van deze cijfers worden de ontwerpbegrotingen en de Miljoenennota definitief vastgesteld.

De Comptabiliteitswet 2001 (CW)

In de CW zijn de belangrijkste regels opgenomen over het financieel beheer van het Rijk. Te denken valt aan:

- De inrichting van de begrotingen;
- Het begrotingsbeheer en bedrijfsvoering van het Rijk;
- Toezicht door de minister van Financiën;
- Beheer van collectieve middelen;
- De verantwoording van het Rijk en de accountantscontrole;
- Taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer.

Kern van de CW is dat ministers zelf verantwoordelijk zijn voor het beheer van hun begroting en departement. De minister van Financiën heeft een coördinerende en kaderstellende taak en houdt toezicht op de uitvoering van de begroting.

Het ministerie van Financiën coördineert de opstelling van de ontwerpbegrotingen (financiële kaders, tijdschema's, begrotingspresentatie) tot uiteindelijk het Financieel Jaarverslag van het Rijk. Om processen goed te coördineren heeft de minister van Financiën de bevoegdheid om nadere regels te stellen. Belangrijk is bijvoorbeeld de regeling Rijksbegrotingsvoorschriften waarin precies geregeld is welke documenten wanneer bij Financiën moeten worden aangeleverd.

De toezichthoudende taak blijkt o.a. uit het feit dat beleidsvoornemens met financiële gevolgen altijd via de minister van Financiën moeten lopen (artikel 16 van de CW), hij bezwaar kan maken tegen ontwerpbegrotingen (artikel 12 van de CW), hij kan bepalen welke informatie nodig is voor het toezicht en hij desgewenst voorafgaand toezicht op begrotingsartikelen kan instellen (artikel 40 van de CW).

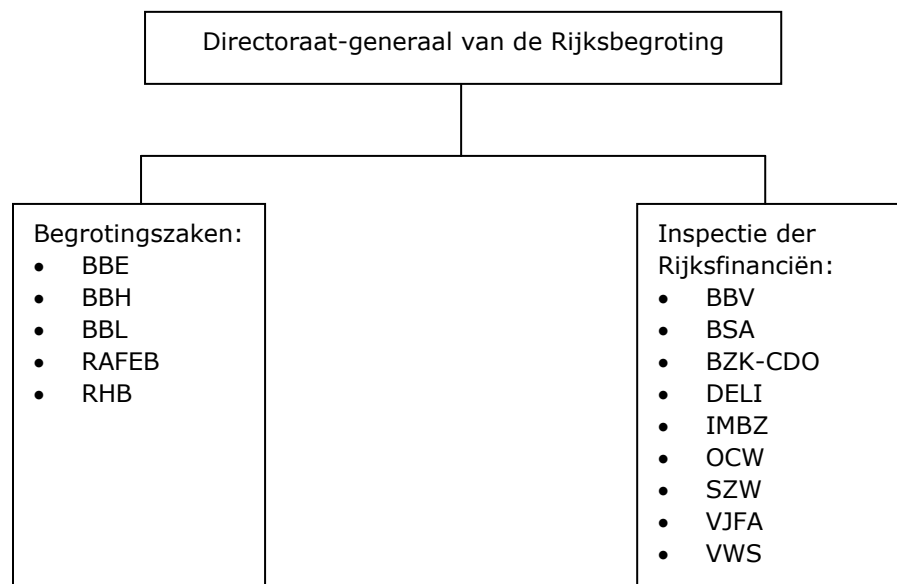
Algemene Rekenkamer

Na hun aantreden leggen bewindspersonen een kennismakingsbezoek af aan de president van de AR. De AR stuurt daartoe een brief met specifieke aandachtspunten naar de minister die tevens als leidraad gebruikt kan worden voor dit gesprek. De minister spreekt de president van de AR in principe vier keer per jaar tijdens een informele werklunch in aanwezigheid van de DGRB en de secretaris van de AR. Na elk onderzoek biedt de AR een briefing aan voor de minister over de resultaten van onderzoek voordat het rapport aan de Tweede Kamer wordt gestuurd.

Kort samengevat zijn de kerntaken van DGRB:

- organisatie van het begrotings- en verantwoordingsproces van het Rijk;
- opstellen rijksbegroting en budgettaire nota's zoals de Miljoenennota;
- toezicht op de uitvoering van de begroting door departementen;
- toezicht op de doelmatigheid van het beleid, de bedrijfsvoering en het financieel beheer van de departementen;

2.3.2 Organogram

2.3.3 Organisatiewijze per directie

DGRB bestaat uit twee directies: Begrotingszaken en de Inspectie der Rijksfinanciën

Directie Begrotingszaken (BZ)

De taken van de directie Begrotingszaken zijn:

1. Coördineren budgettaire nota's (Miljoenennota, Voorjaarsnota, Najaarsnota en Financieel Jaarverslag);
2. Coördineren begrotingsregels en budgettaire voorschriften;
3. Adviseren over de begrotingsnormering en EMU-saldo;
4. Adviseren over begrotingsbeheer en wijzigen/toepassen Comptabiliteitswet;
5. Adviseren over auditbeleid van de overheid;
6. Adviseren over verantwoording van de besteding van EU-middelen;
7. Adviseren over baten-lastendiensten en andere vormen van verzelfstandigingen bij de overheid;
8. Uitvoeren centrale concernadministratie van het Rijk;
9. Organiseren van opleidingen op het terrein van financiën, economie, audit en bedrijfsvoering.

Inspectie der Rijksfinanciën (IRF)

De IRF heeft een centrale rol in budgettaire processen en fungeert als "de ogen en oren van de minister van Financiën". De medewerkers van IRF onderhouden de

(dagelijkse) contacten met de departementen. Deze contacten leiden tot intensieve advisering aan de minister van Financiën op vrijwel het gehele terrein van de collectieve sector, zowel over de financiële gevolgen van voorstellen van departementen als over de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid. De IRF adviseert de minister bij de voorbereiding van de wekelijkse ministerraadvergaderingen.

In het begrotingsproces ondersteunt de IRF de minister bij de begrotingsonderhandelingen (de begrotingsbilateralen die hoofdzakelijk in het voorjaar worden gehouden) en zorgt zij het hele jaar door voor een integraal beeld van alle ontwikkelingen aan de uitgavenkant van de Rijksbegroting. Daarbij let de IRF niet op deelbelangen, maar op de algemene belangen.

IRF bestaat uit zeven secties die elk één of meer departementen onder hun hoede hebben. Ook is binnen de IRF het coördinatiepunt decentrale overheden (CDO) belegd. IRF beschikt over twee stafbureaus die belast zijn met de coördinatie van het begrotingsproces en met onderzoekswerkzaamheden.

2.3.4 Belangrijke/urgente dossiers

Wet Financiering Decentrale Overheden FIDO

De Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) bevat regels voor onderwerpen als het aantrekken van leningen, het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties, het gebruik van derivaten en het beheersen van het renterisico.

Financiële-verhoudingswet

Deze wet regelt de financiële verhouding tussen het rijk en decentrale overheden. De minister van Financiën is hiervoor samen met de minister van BZK verantwoordelijk. Belangrijk artikel is artikel 2, dit bepaalt dat het rijk bij beleid met gevolgen voor decentrale overheden, moet aangeven wat de financiële gevolgen daarvan zijn en hoe deze worden opgevangen.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Hof)

Tussen EU lidstaten is de afspraak gemaakt dat de vereisten voor houdbare overheidsfinanciën wettelijk worden vastgelegd. Deze wettelijke vastlegging komt de naleving van afspraken ten goede en werkt bovendien vertrouwenwekkend naar de financiële markten. De Wet Hof voorziet in deze wettelijke vastlegging. Naast de Europese eisen worden ook de uitgangspunten van het Nederlands trendmatig begrotingsbeleid in de Wet Hof vastgelegd. Hiermee geeft het kabinet invulling aan het verzoek van de Tweede Kamer om de begrotingsregels wettelijk te verankeren. De wet is reeds door de Raad van State van advies voorzien, en is na Prinsjesdag aan de Kamer aangeboden

Wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden zonder leenfaciliteit.

Dit wetsvoorstel is een onderdeel van het pakket aan maatregelen uit het Begrotingsakkoord 2013. De aanleiding voor het wetsvoorstel is de huidige situatie met betrekking tot de stand van de overheidsfinanciën, de schulden crisis en de toegenomen risico's op de financiële markten. Schatkistbankieren voor decentrale overheden kan een wezenlijke bijdrage leveren aan het geleidelijk terug te brengen van de EMU-schuld tot onder de 60% BBP, daarnaast draagt het bij aan het beperken van risico's bij lagere overheden. De consultatieperiode van het

wetsvoorstel is net afgerond; het voorstel moet eerst nog van advies van de RvS worden voorzien alvorens het kan worden ingediend bij de Tweede Kamer. Streven is inwerkingtreding halverwege 2013.

Verwerking regeerakkoord

Voor de verwerking van het regeerakkoord wordt een overzicht van de budgettaire agenda tot het kerstreces opgesteld. Het gaat dan met name om de brieven en nota's die de minister van Financiën de komende periode naar de Ministerraad en naar de Tweede Kamer stuurt (zoals de Samenwerkingsbrief, Startbrief en Startnota, begrotingsregels en Najaarsnota).

Nieuwe Comptabiliteitswet (CW 201X).

De CW 2001 regelt de financiële 'governancestructuur' van de rijksdienst (taken en bevoegdheden van actoren), de budgettaire en financiële processen (begrotingsbeheer, financieel beheer, controle en verantwoording) en de begrotingsinfrastructuur (presentatie van begrotingen en verantwoordingen). De structuur van die wet dateert uit 1976.

Er is een nieuwe CW 201X in voorbereiding die moet leiden tot meer structuur, meer samenhang en meer stroomlijning. Daarin wordt ook een aantal nieuwe elementen opgenomen; deels is daarover met de Tweede Kamer al overleg gevoerd.

Momenteel wordt over de uitwerking van de CW 201X overleg gevoerd met de Algemene Rekenkamer. Daaruit kan begin volgend jaar bestuurlijk overleg voortvloeien tussen de president van de Algemene Rekenkamer en de Minister van Financiën. De Tweede Kamer zal uiterlijk eerste kwartaal 2013 op hoofdlijnen worden geïnformeerd over de inhoud van de nieuwe CW.

Gelet op het gehele proces dat nog moet worden doorlopen wordt indiening bij de Tweede Kamer pas in 2014 verwacht.

Vooruitlopend op de CW 201X wordt daarom ook aan een Zesde wijziging van de CW 2001 gewerkt, waarin bij voorrang de volgende onderwerpen in de CW 2001 zullen worden verwerkt:

- a. Integratie van de IXA en IXB (nationale schuld en resp. Financiën)
- b. Invoering agentschappen die op kasbasis werken
- c. Vooruitlopende begrotingsinformatie bij spoedeisende beleidsmaatregelen
- d. Uitbreiding van de zogenaamde voorhangprocedure
- e. Formalisering invoering ADR (Auditdienst Rijk)

De punten c en d zijn opgenomen in het kabinetsstandpunt n.a.v. de cte de Wit 2.

2.4 Generale Thesaurie

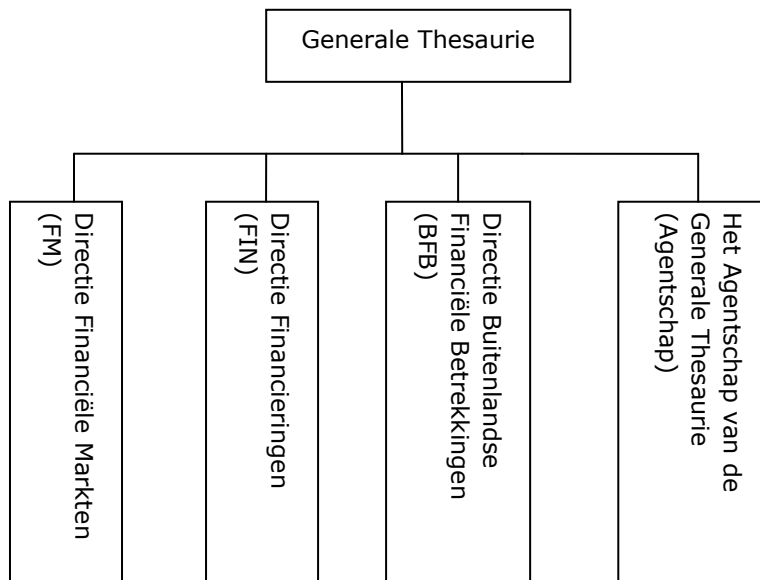
2.4.1 Kerntaken

De Generale Thesaurie (GT) dankt zijn naam aan het Franse woord voor schatkistbewaarder, 'thésaurier'. De GT is belast met de ontwikkeling en vormgeving van het beleid ten aanzien van de financiële sector en het Europees en internationaal financieel-economisch beleid.

De Generale Thesaurie:

- adviseert over het beleid ten aanzien van de financiële markten en het toezicht daarop en bereidt de daartoe benodigde wetgeving voor;
- vervult namens de bewindspersonen het aandeelhouderschap in staatsdeelnemingen;
- adviseert over publiek-private samenwerking;
- adviseert over Europese en internationale financieel-economische en budgettaire aangelegenheden;
- voorziet in de uitgifte en het beheer van de Nederlandse staatsschuld;
- heeft een strategie- en onderzoeksfunctie op zijn beleidsterrein.

2.4.2 Organogram

2.4.3 Organisatie

De Generale Thesaurie omvat de volgende vier directies:

Het Agentschap van de Generale Thesaurie (Agentschap)

Hoewel de naam anders doet vermoeden is het Agentschap een reguliere directie. Het Agentschap is verantwoordelijk voor het beheer en de financiering van de

staatsschuld door uitgifte van staatsleningen: *Dutch State Loans* (DSL's) en *Dutch Treasury Certificates* (DTC's). Het Agentschap gebruikt derivaten (swaps) om het renterisico van de staatsschuld te beheersen. Daarnaast is het Agentschap verantwoordelijk voor de dagelijkse regulering van het schatkistsaldo, het schatkistbankieren voor de overheid en het betalingsverkeer van het Rijk. Ook beheert het Agentschap de Illiquid Asset Backup Facility (IABF - de Alt-A portfeuille) van ING.

Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen (BFB)

Sinds het begin van de euroschulden crisis in november 2009 is een groot deel van het werk van de directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen gerelateerd aan het adviseren over en analyseren van beleid gericht op financiële stabiliteit in de eurozone en de vormgeving van een duurzame EMU. De directie analyseert internationale economische ontwikkelingen ten behoeve van de Nederlandse standpuntbepaling in Europese en internationale fora (zoals het IMF, Wereldbank, EIB, EBRD en bij gelegenheid de G20) en beoordeling van kredietgaranties aan exporteurs. Daarnaast is de directie verantwoordelijk voor de begrotingsvoorbereiding- en uitvoering van de EU en de wet- en regelgeving voor de exportkredietverzekering.

Directie Financieringen (FIN)

De werkzaamheden van de directie Financieringen bevinden zich op het snijvlak tussen overheid en bedrijfsleven. De directie is van oudsher verantwoordelijk voor het aangaan, beheren en verkopen van staatsdeelnemingen en voor de ontwikkeling van publiek private samenwerking bij grote investeringen in infrastructuur (bv. A1-A6-A9) en gebouwen (bijv. Rijkskantoor Rijnstraat 8). Het gaat hierbij om de aanbesteding van DBFM(O)-contracten. Dit is een geïntegreerde contractvorm (Design, Build, Finance, Maintain en Operate) waarbij voor een lange periode een dienst (bijvoorbeeld: een beschikbare weg) aan marktpartijen wordt uitbesteed.

De afgelopen periode is bij de deelnemingen de nadruk daarbij meer en meer komen te liggen op het, als actief aandeelhouder, beheren van de bestaande belangen in de meer permanente deelnemingen zoals NS, Schiphol, Tennet en Gasunie. Daarnaast beheert de directie de financiële belangen die de staat heeft in ING en SNS REAAL.

De afdeling Publiek Private Investerings (PPI) heeft een verantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteit en verdere ontwikkeling van DBFM(O)-contracten. Verder is PPI op basis van haar bedrijfseconomische expertise (strategie, business cases, etcetera) betrokken bij het opzetten en/of beoordelen van grote, complexe projecten (bijv. het sourcingprogramma van Defensie, governance en sourcing van de Rijksbrede bedrijfsvoering en duurzame energie) en bij de veilingen van frequenties voor radio en mobiele telefonie en CO2-rechten. De insteek daarbij is door inbreng van kennis over optimale samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven een beter resultaat voor de schatkist en/of een hoger voorzieningsniveau te bereiken.

Directie Financiële Markten (FM)

De directie Financiële Markten (FM) ontwikkelt beleid en zorgt voor wetgeving voor het goed functioneren van de financiële sector. Het gaat hierbij om branches die staan of vallen met het vertrouwen dat in ze wordt gesteld: het effectenwezen, de banken en het verzekeringswezen. Om de betrouwbaarheid van de sector op een hoog niveau te houden, geeft de directie vorm aan de structuur van het toezicht op

de financiële sector. Het gaat daarbij niet alleen om de bewaking van de stabiliteit van individuele instellingen en het financiële stelsel als geheel, maar ook om het gedrag van marktpartijen richting de consument. Daarnaast is de directie actief in internationaal verband, onder andere door de vertegenwoordiging van Nederland in de onderhandelingen over richtlijnen van de Europese Unie op het gebied van de financiële sector.

De financiële crisis heeft aanleiding gegeven tot een intensivering van genoemde activiteiten en tot een aantal nieuwe beleidsmatige- en wetgevende activiteiten gericht op het herstellen van het vertrouwen in de financiële sector en de daarop opererende partijen. Een groot deel van deze activiteiten wordt gecoördineerd op Europees (en waar mogelijk mondiaal) niveau; andere worden nationaal opgepakt.

2.4.4 *Belangrijke/urgente dossiers*

Buitenlandse Financiële Betrekkingen

- Euroschulden crisis (Griekenland, Spanje, Portugal, Ierland en Cyprus)
- Toekomst EMU (bouwstenen Van Rompuy-rapport)
- Meerjarig Financieel Kader EU-begroting (ER 22-23 november)
- IDA-onderhandelingen en quotaherziening IMF
- Mogelijke uitbreiding instrumentarium exportkredietverzekering en financiering van exporttransacties

Financiële Markten

- Geharmoniseerd banktoezicht (Europese bankenunie, hogere kapitaaleisen, Liikenen & Wijffels)
- Kwetsbaarheden financiële instellingen (kredietverlening & funding, hypotheekmarkt & vastgoed, woekerpolissen)
- Aandachtspunten financiële sector (versterking positie consument, zorgplicht, eed & tuchtrecht. Introductie API, accountancy)
- Follow-up parlementaire enquête financieel stelsel (PEFS)

Financieringen

- Deelnemingen
- Publiek Private Investerings (PPI)

Agentschap

- Verplicht schatkistbankieren voor lagere overheden (zie ook p. 21)

2.5 Het SG-cluster

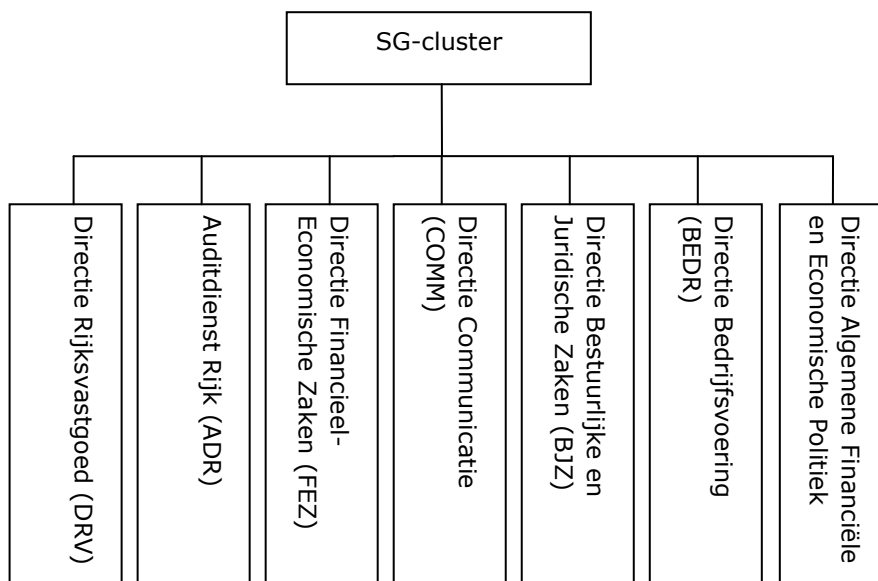
Onder de directe verantwoordelijkheid van de secretaris-generaal vallen uiteenlopende directies en diensten. In organisatorische zin het dit het 'SG-cluster', maar elke directie en dienst heeft zijn eigen taak voor het hele ministerie, dan wel voor de gehele Rijksdienst.

2.5.1 Kerntaken

Het SG-cluster

- a) Analyseert en adviseert via de directie AFEP over lopende beleidsvraagstukken vanuit een (financieel-)economische invalshoek met oog voor effect op economie, markten en samenleving;
- b) Ondersteunen de organisatieonderdelen van het ministerie op het gebied van organisatie, personeel, financiën, salaris, communicatie, documentaire informatievoorziening, archiefbeheer, facilitaire dienstverlening en ICT;
- c) Behartigen, onderscheidenlijk, specifieke ministeriebrede functies inzake:
  - algemeen juridische en Europeesrechtelijke advisering;
  - financieel-economische advisering;
  - politiek-bestuurlijke advisering van algemene aard;
  - ondersteunende werkzaamheden voor de algemene leiding;
  - communicatiebeleid en begeleiding van communicatie-uitingen van de bewindslieden en het ministerie;
  - de controlfunctie voor het ministerie;
  - het integriteitsbeleid.
- d) Verzorgen van de auditfunctie voor de bij de Auditdienst Rijk vrijwel alle departementen (VenJ en Defensie sluiten uiterlijk in het voorjaar van 2013 aan).

2.5.2 Organogram

2.5.3 *Korte toelichting op de dossiers en diensten*

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek (AFEP)

De directie Algemene Financiële en Economische Politiek (AFEP) is de economische denktank van het ministerie van Financiën en heeft overzicht over het hele financieel-economische beleid. AFEP analyseert en adviseert over lopende beleidsvraagstukken vanuit een economische invalshoek met oog voor effect op economie, markten en samenleving. De activiteiten van AFEP worden voor een belangrijk deel bepaald door de politieke en economische actualiteit. Te denken valt aan onderwerpen als discussies over het saldo, lastenontwikkeling, koopkracht, economische ontwikkelingen (CPB-cijfers), de beheersing van de zorgkosten, en een betere werkende woningmarkt en arbeidsmarkt (vierhoeken). Daarnaast verricht AFEP activiteiten die op het langere termijn functioneren van stelsels zijn gericht. Voorbeelden zijn de vormgeving van het pensioenstelsel, de houdbaarheid van de overheidsfinanciën, de robuustheid van het belastingstelsel, de toekomst van het financiële stelsel in Europa (samen met andere directies binnen Financiën). Daartoe organiseert het strategische sessies, waaronder thematische M-staven en discussiesessie met economen, en coördineert het Financiënonderzoek. De directie AFEP werkt nauw samen met de drie beleidsdirectoraten-generaal en coördineert onder meer mede de Vierhoek en de Miljoenennota.

Auditdienst Rijk (ADR)

In 2012 hebben de auditdiensten hun krachten gebundeld en zijn opgegaan in de Auditdienst Rijk (ADR). De oprichting van de ADR was één van de kabinetsacties om te komen tot een compacte rijksdienst. De ADR verzorgt de interne auditfunctie voor elk ministerie en maakt organisatorisch onderdeel uit van het ministerie van Financiën. Per 1 mei 2012 zijn bijna alle afzonderlijke auditdiensten opgegaan in de ADR; VenJ en Defensie sluiten uiterlijk voorjaar 2013 aan.

De werkzaamheden van de ADR omvaten de wettelijke taak en de vraaggestuurde dienstverlening. Dit zijn elkaar ondersteunende en versterkende functies.

De wettelijke taak van de ADR is vastgelegd in artikel 66 van de Comptabiliteitswet 2001. De wettelijke taak houdt in dat de ADR het departementale jaarverslag controleert. Het belangrijkste product daarvan is de jaarlijkse controleverklaring bij de financiële overzichten in het departementale jaarverslag. De controleverklaring geeft de leiding zekerheid dat de financiële informatie in het jaarverslag klopt. Daarvoor kijkt de ADR ook naar de rechtmatigheid, naar het gevoerde financieel en materieelbeheer en naar de totstandkoming van niet-informatie in het jaarverslag. De werkzaamheden voor de wettelijke taak raken aan automatisering en bedrijfsvoering. Daarom werken de financial auditors van de ADR bij de uitvoering van de wettelijke taak intensief samen met IT-auditors en operational auditors.

Directie Bedrijfsvoering (BEDR)

De directie Bedrijfsvoering ondersteunt alle medewerkers in hun werk bij Financiën op het gebied van personeel en organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening, archiefbeheer, ICT en facilitaire dienstverlening. De directie Bedrijfsvoering ondersteunt DG's bij hun managementtaken. Onder de directie Bedrijfsvoering resulteren momenteel verschillende eenheden: de eenheid facilitaire diensten, de eenheid Backoffice (waaronder de chauffeurs), de eenheid ICT-diensten, de eenheid Informatiemanagement, de eenheid Organisatie en Personeel en de eenheid Documentatie en Informatie.

Voor een sturing op hoofdlijnen en een goede afstemming met de verschillende klanten vindt bijna maandelijks een Bedrijfsvoeringsberaad (BVB) plaats. Het BVB is het overleg onder wisselend voorzitterschap van de leden. Dit zijn de vier plaatsvervangend directeuren-generaal, de directeur FEZ en de directeur Bedrijfsvoering.

Directie Bestuurlijke en Juridische Zaken (BJZ)

De directie Bestuurlijke en Juridische Zaken bestaat uit het Bureau Bestuursondersteuning, de afdeling Juridische Zaken en het secretariaat.

De taak van BBO is het leggen van verbindingen tussen de verschillende beleidsterreinen, tijdige informatievoorziening tot stand te brengen en de politieke en ambtelijke leiding van het ministerie van Financiën te voorzien van accurate, betrouwbare en complementaire ondersteuning en advies. Concreet zijn dit onder andere het voeren van het secretariaat van de BR, de coördinatie van de stukkenstroom rondom de MR, de gecoördineerde voorbereiding van het SGO en overleggen met bijv. ZBO's. Daarnaast zijn er de bijzondere taken m.b.t. Beveiliging, Integriteit & Compliance en Crisiscoördinatie. Voorts zijn de secretariële en facilitaire ondersteuning van de politieke en ambtelijke leiding, zoals agendabeheer, organisatie van bijeenkomsten, vergaderingen, catering en relatiegeschenken, een belangrijk onderdeel in het pakket van BBO.

De afdeling Juridische Zaken zet zich in voor het hele departement. De medewerkers van de afdeling zijn deskundig op diverse rechtsgebieden, zoals aanbestedingsrecht, staatssteun, civiel recht (o.m. contracten), de WOB, strafrecht, bedrijfsrecht, staats/bestuursrecht en wetgeving. Ook is er een advocaat verbonden aan de afdeling Juridische Zaken van BJZ. Daarnaast coördineert BJZ de inschakeling van de Landsadvocaat en algemene projecten op het gebied van juridische kwaliteitszorg en dergelijke.

Directie Communicatie (COMM)

De directie Communicatie heeft de verantwoordelijkheid voor het integrale communicatiebeleid als onderdeel van het algemene beleid van het ministerie van Financiën. De directie Communicatie bewaakt en borgt de rijksbrede communicatie door de woordvoeringslijnen en de communicatie interdepartementaal af te stemmen. De directeur Communicatie neemt deel aan de Voorlichtingsraad (VoRa). De VoRa is een ambtelijke adviesraad op het gebied van overheidscommunicatie. Leden van de VoRa zijn de directeuren Communicatie van de ministeries. De directie maakt Financiëninformatie actief openbaar en is verantwoordelijk voor het bewaken van eenheid in communicatie door en binnen Financiën. De directie Communicatie geeft advies over de interne en externe communicatie, verzorgt de woordvoering en persvoorlichting, de nieuwsvoorziening op de Financiënhomepage op Rijksportaal, de Financiëninformatie op www.rijksoverheid.nl, de afhandeling van vragen en verzoeken van het bedrijfsleven en het Nederlandse publiek, en de verzending van openbare stukken (bijvoorbeeld naar de Tweede Kamer).

Directie Financieel-Economische Zaken (FEZ)

De directie Financieel-Economische Zaken (FEZ) is een adviseur van de bewindslieden en de secretaris-generaal, waar het gaat om het budget, beleid en bedrijfsvoering. De directie vertolkt de rol van concerncontroller van het ministerie van Financiën. Feitelijk stelt de directie de begroting en meerjarenramingen op van

het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld (IX) en overlegt daarover met de Inspectie der Rijksfinanciën. Daarnaast ziet de directie toe op de rechtmatige en doelmatige uitvoering van deze begrotingen en draagt zij zorg voor de interne en externe verantwoording daarover. Hierover wordt ook overlegd met de Algemene Rekenkamer. Ook is de directie betrokken bij het departementale beleid vanuit een financieel economische invalshoek en vervult zij een voortrekkersrol bij het inspelen op ontwikkelingen op het gebied van financieel management. Ten slotte voert de directie FEZ de concernadministratie en consignatiekas.

Directie Rijksvastgoed (DRV)

De directie Rijksvastgoed ondersteunt de Raad voor Vastgoed Rijksoverheid (RVR) en de Interdepartementale Commissie Rijksvastgoed (ICRV). De directie bevordert een effectieve en efficiënte samenwerking binnen het omvangrijke rijksvastgoedstelsel. Een belangrijke taak van de directie is om jaarlijks (voor het eerst in 2013) een Rijksvastgoedportefeuillestrategie (RVPS) voor te bereiden die na behandeling in RVR en ICRV aan de Ministerraad kan worden voorgelegd. In het kader van de 'Compacte Rijksdienst' wordt gewerkt aan een efficiëntere inrichting van de bij Rijksvastgoed betrokken functies en organisaties.

2.6 Baten-lastendiensten van het ministerie van Financiën

Het ministerie van Financiën heeft twee baten-lastendiensten:

- Domeinen Roerende Zaken (DRZ)
- Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf (RVOB)

In de ambtelijke lijn valt deze onder de verantwoordelijkheid van de secretaris-generaal.

2.6.1 *Domeinen Roerende Zaken (DRZ)*

Domeinen Roerende Zaken (DRZ) vertegenwoordigt de Staat als eigenaar van roerende zaken. Sinds 2005 opereert DRZ als een zelfstandige baten-lastendienst met een eigen directie. DRZ wil dé partner bij uitstek zijn voor alle rijksdiensten die te maken krijgen met overtollige of in beslag genomen roerende goederen. Dit alles wordt uitgevoerd binnen haar wettelijke taak zoals vastgelegd in de Comptabiliteitswet, de Regeling Materieel Beheer en het Besluit in beslag genomen voorwerpen (Wetboek van Strafvordering).

DRZ coördineert, vernietigt, bewaart, verkoopt en adviseert m.b.t. goederen die door officiële opsporingsinstanties in beslag zijn genomen of binnen de Rijksdienst overtollig zijn. DRZ vervult in geval van in beslag genomen goederen de rol van de één loket functie waar opdrachtgevers terecht kunnen voor de gehele verwerking.

DRZ vervult onder meer een belangrijke (regie)rol in de ontwikkelingen op het gebied van forensisch sporenmateriaal, coördineert en regisseert landelijk het ruimen van hennepkwekerijen, verwerkt het landelijk in beslag genomen vuurwerk en vernietigt datadragers.

Conform de regeling materieelbeheer Rijksoverheid 2006 moeten alle overtollige roerende zaken van de rijksoverheid aan DRZ ter verwerking worden aangeboden. Zo exploiteert DRZ ter bevordering van het hergebruik van overtollig kantoormeubilair binnen de rijksdienst de internetfaciliteit www.rijksmarktplaats.nl waar rijksdiensten kantoormeubilair in (her-)gebruik kunnen nemen. Ook treedt DRZ namens de staat ondermeer op bij de verkoop van strategische defensiematerieel.

De verkoop gaat via openbare inschrijving en is alleen online (www.domeinenrz.nl) mogelijk. Daarnaast worden goederen verkocht via online veilinghuizen die in opdracht van DRZ werken.

2.6.2 *Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (RVOB)*

Het RVOB realiseert ruimtelijke en financiële doelen door beheer, aankoop, verkoop en ontwikkeling van rijksgronden en -gebouwen. In opdracht van de departementen vertegenwoordigt het RVOB het Rijk bij complexe gebiedsontwikkelingen waar meerdere rijksbelangen en functies (wonen/werken, infra en groen) samenkomen. Het RVOB is een baten-lastendienst en biedt alle diensten aan van een professioneel en ondernemend beheer- en ontwikkelbedrijf: taxatie, beheer, aankoop, verkoop en (her)ontwikkeling van (overtollig gesteld) rijksvastgoed (gronden en gebouwen).

In november 2011 heeft de ministerraad in het kader van de compacte rijksdienst besloten om een rijksvastgoedbedrijf te gaan vormen waar het RVOB en de Rijksgebouwendienst in op gaan. Momenteel wordt een fusie uiterlijk per 1 januari 2014 van deze twee organisaties voorbereid.

2.7 Overzicht ZBO's, RWT's en adviescommissies van het ministerie van Financiën

2.7.1 ZBO's en RWT's

De volgende Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO) en Rechtspersonen met een Wettelijke Taak (RWT) vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van Financiën.

Instelling	ZBO	RWT
DNB	Ja	Ja
AFM	Ja	Ja
Waarderingskamer	Ja	Ja
Stichting Waarborgfonds motorverkeer	Nee	Ja
Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars	Nee	Ja
Commissie Eindtermen Accountantsopleiding	Ja	Nee
Stichting Afwikkeling Maror-gelden Overheid (SAMO)	Ja	Nee

DNB

DNB heeft een nationale en een Europese taak. Als onderdeel van het Europese Stelsel van Centrale Banken bepaalt DNB mede het beleid en voert zij stelseltaken uit. Dit betreft het gemeenschappelijke monetaire beleid in het eurogebied, maar ook het aanhouden en beheren van officiële externe reserves en het verstrekken van liquiditeitssteun aan (Nederlandse) banken. DNB voert deze taak zelfstandig, onder verantwoordelijkheid van de ECB uit. In de Bankwet is onder meer deze taak van DNB vastgelegd.

Daarnaast heeft DNB nationale wettelijke taken. De belangrijkste taak is toezicht te houden op de soliditeit van financiële ondernemingen en de stabiliteit van de financiële sector – het prudentiele toezicht. De nationale taken van DNB voert zij hoofdzakelijk uit op grond van de Wet op het financieel toezicht.

AFM

Het statutaire doel van de AFM is "het bevorderen op de financiële markten van een ordelijk en transparant marktproces, een zuivere verhouding tussen marktpartijen en de bescherming van de consument". Dit doel leidt tot de volgende drie hoofdtaken:

1. het bevorderen van de toegang tot de markt: de AFM bevordert dat marktpartijen (zowel vragers als aanbieders, uit het binnen- en buitenland) toegang hebben tot de financiële markten;
2. Het bevorderen van de goede werking van de markt: de AFM zorgt voor kenbare normen op financiële markten. Deze normen dragen samen met de handhaving ervan bij aan een gelijk speelveld tussen alle partijen;
3. het borgen van het vertrouwen in de markt: de AFM bevordert dat marktpartijen (zowel individueel als gezamenlijk) hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor een goede marktwerking.

Waarderingskamer

De Waarderingskamer heeft als belangrijkste taak het houden van toezicht op de waardering van onroerende zaken door de gemeenten in het kader van de Wet

WOZ. De Wet WOZ is gericht op een uniforme waardering van onroerende zaken ten behoeve van de belastingheffing door het Rijk, de gemeenten en de waterschappen.

Stichting Waarborgfonds motorverkeer

Het Waarborgfonds Motorverkeer vergoedt overeenkomstig artikel 26 van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) schade aan benadeelden in gevallen, genoemd in artikel 25 Wam. Het betreft onder andere gevallen waarbij de veroorzaker onbekend is gebleven of deze niet verzekerd is. Daarnaast is het Waarborgfonds Motorverkeer ingevolge artikel 27k Wam aangewezen als Schadevergoedingsorgaan. In die kwaliteit treedt het in specifieke gevallen op bij schaden die in het buitenland zijn veroorzaakt door buitenlandse motorrijtuigen. Het Waarborgfonds Motorverkeer oefent geen openbaar gezag uit en is daarom geen ZBO maar een RWT.

Nederlands Bureau der motorrijtuigverzekeraars

Het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars is verantwoordelijk voor het regelen van schaden door buitenlandse motorrijtuigen in Nederland en staat garant voor betaling van schade als onverzekerde Nederlandse motorvoertuigen in andere bij het groenekaartsysteem aangesloten landen schade veroorzaken. Daarnaast is het Nederlands Bureau op grond van artikel 27b van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (Wam) aangewezen als informatiecentrum waarbij personen die schade hebben geleden die is veroorzaakt door een motorrijtuig uit een EU-lidstaat, informatie kunnen verkrijgen die hen in staat kan stellen een vordering tot schadevergoeding in te dienen. Het Nederlands Bureau oefent geen openbaar gezag uit en is daarom geen ZBO maar een RWT.

Commissie Eindtermen Accountantsopleiding

De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) is op 1 januari 2006 door de minister van Financiën ingesteld. Vanaf het moment dat de nieuwe Wet toezicht accountantsorganisaties van kracht is, heeft de CEA de volgende taken: de vaststelling van de eindtermen van de accountantsopleidingen (RA en AA), de aanwijzing van accountantsopleidingen en het toezicht op deze opleidingen en het toezicht op de praktijkstage van accountants.

Stichting Afwikkeling Marorgelden Overheid

De Stichting Afwikkeling Marorgelden Overheid (SAMO, voorheen Stichting Marorgelden Overheid) is belast met de afwikkeling van onder het publiekrechtelijke regime afgegeven beschikkingen en het monitoren van meerjarenprojecten en is om die reden een ZBO. De minister houdt toezicht op de SAMO, zoals is vastgelegd in de statuten. Ter dekking van de uitvoeringskosten is een éénmalige subsidie van € 1,67 mln. aan de SAMO verstrekt, voor de resterende doorlooptijd van de SAMO. De SAMO zal in 2013 worden opgeheven aangezien de taken van de SAMO in 2012 zijn voltooid.

2.7.2 *Adviescommissies*

- Centrale Adviescommissie Personeel Belastingdienst
- Commissie advisering bezwaarschriften medewerkers van het ministerie van Financiën exclusief de Belastingdienst
- Klachtencommissie ongewenste omgangsvormen
- Monitoring Commissie Corporate Governance Code
- Monitoring Commissie Code Banken

- Monitoring Commissie Governance Principes Verzekeraars
- College Deskundigheid Financiële Dienstverlening
- Commissie eindtermen accountantsopleiding
- Commissie inkomstenbelasting en toeslagen
- Audit Committee
- De Rijkscommissie

2.8 Benoemingen mede door de minister van Financiën

De minister van Financiën is ook betrokken bij de selectie van het Nederlandse lid van de Europese Rekenkamer. Hij doet een voorstel voor een kandidaat aan de minister van Buitenlandse Zaken. De minister van Buitenlandse Zaken draagt de kandidaat aan de ministerraad voor. Er is in 2010 een open sollicitatieprocedure geweest.

De bewindvoerders voor de Nederlandse kiesgroep bij het IMF en de Wereldbank worden voorgedragen door het Koninkrijk der Nederlanden. Selectie gebeurt door Financiën in samenwerking met respectievelijk DNB en BuZa. Genomineerde kandidaten dienen vervolgens door de kiesgroepen gekozen te worden. De verkiezing is voor een periode van in ieder geval twee jaar; het streven is om een bewindvoerder voor twee periodes te benoemen.

De positie van bewindvoerder in het IMF roteert met ingang van 2012 tussen Nederland en België, met een termijn van vier jaar. Nederland is als eerste aan de beurt. Het land dat de bewindvoerder niet levert, levert de plaatsvervangend bewindvoerder. De Nederlandse bewindvoerder wordt afwisselend door Financiën en DNB voorgedragen.

De benoeming van de Nederlandse bewindvoerder bij de EBRD gebeurt na voordracht door Financiën, waarbij BuZa wordt geraadpleegd. De plaatsvervanger wordt aangewezen door BuZa, waarbij Financiën wordt geraadpleegd.

De bestuurders van AFM en DNB worden bij koninklijk besluit benoemd. Hiervoor kunnen de Raad van Toezicht respectievelijk de Raad van Commissarissen een niet-bindende voordracht indienen bij de minister van Financiën. De leden van de Raad van Toezicht van AFM worden benoemd door de minister van Financiën. Ook hiervoor kan de Raad van Toezicht een niet-bindende voordracht indienen bij de minister. De leden van de Raad van Commissarissen van DNB worden benoemd door de aandeelhouder DNB, dit is de minister van Financiën.

De minister van Financiën is namens de Staat der Nederlanden aandeelhouder in de meeste staatsdeelnemingen. Bij vrijwel alle staatsdeelnemingen is de Staat de enige of de meerderheidsaandeelhouder. Op voordracht van de raad van commissarissen benoemt de algemene vergadering van aandeelhouders bij meerderheid van stemmen de commissarissen van de staatsdeelnemingen. De algemene vergadering van aandeelhouders kan doorgaans een aanbeveling voor de voordracht doen, maar de raad van commissarissen hoeft die niet over te nemen.

Bij de meeste staatsdeelnemingen benoemen de aandeelhouders voorts de leden van de raad van bestuur van de onderneming. De commissarissen doen een voorstel voor een profielschets en hebben doorgaans het voortouw in de zoektocht naar een kandidaat. De minister als aandeelhouder kan uiteraard namen aandragen en krijgt gebruikelijk inzicht in de 'short list' van voorkeurskandidaten, alvorens een formele voordracht voor een te benoemen kandidaat volgt. In het geval de staatsdeelneming onder het structuurregime valt (bijvoorbeeld Schiphol) benoemt de raad van commissarissen zelf de bestuurders.

3 Overleggrema en voorbereiding

3.1 Binnenland*3.1.1 Vaste momenten in de werkweek van bewindspersonen*

De werkweek van de bewindspersonen kennen doorgaans 'vaste' momenten. Aan de start van elke abinetsperiode wordt met de bewindsliden gezien hoe en wanneer de interne 'vaste' momenten vorm te geven:

Maandag	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid tot een vast actualiteitenoverleg. • In de Tweede Kamer zijn geregeld wetgevingsoverleggen.
Dinsdag	<ul style="list-style-type: none"> • Onderraden (van de ministerraad) vinden plaats. • Lunch MP/vice-MP's (vanwege agendatechnische redenen kan dit ook op andere dagen plaatsvinden). • Het vragenuurtje in de Tweede Kamer vindt plaats (vanaf 14.00 uur). • Op dinsdagmiddag wordt op het ministerie een fiscale staf gehouden (staatssecretaris).
Woensdag	<ul style="list-style-type: none"> • De tweewekelijkse lunch met de president van DNB vindt plaats.
Donderdag	<ul style="list-style-type: none"> • Interne voorbespreking ministerraad • In de avond vindt het partijpolitieke bewindspersonenoverleg plaats.
Vrijdag	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerraad in de Trêveszaal. • De ministerraadslunch is in de naast de Trêveszaal gelegen Statenzaal. • Ministerstaf op het ministerie van Financiën (in beginsel om 16.00) in de Guldenzaal, waarin onder meer terugkoppeling van de ministerraad aan plaatsvindt.

*3.1.2 Kabinetsberaden en overleggen**Ministerraad en onderraden*

De ministerraad beraadslaagt en besluit over de aangelegenheden inzake het algemeen regeringsbeleid. De minister van Financiën heeft een bijzondere positie uit hoofde van zijn verantwoordelijkheid voor het algemene financiële beleid en voor een doelmatig beheer van 's Rijks gelden. De ministerraad (MR) vergadert in de regel eens per week, op vrijdag. Momenteel vindt de Rijksministerraad (RMR) tweemaandelijks voorafgaand aan de reguliere MR plaats, waarin ook de gevolmachtigde minister van Aruba, Curaçao en Sint Maarten plaats hebben. Uit een oogpunt van taakverdeling en efficiënte besluitvorming worden voorstellen waarover de ministerraad dient te besluiten eerst voor te leggen aan een onderraad van de ministerraad. De vergaderingen van de onderraden vinden plaats op dinsdagochtend.

De minister-president zal aan het begin van een kabinetsperiode een voorstel doen voor onderraden en overige vaste bewindslidenoverleggen ('ministeriële commissies'). Er is een vervangingsregeling voor de ministerraad. Deze regeling bepaalt dat wanneer de minister van Financiën verhinderd is, de staatssecretaris van Financiën als vervanger optreedt. De minister-president zal een voorstel doen

omtrent de vervanging als beide bewindspersonen van een betreffend departement verhinderd zijn.

3.1.3 Parlementaire contacten

De belangrijkste parlementaire momenten voor de minister van Financiën zijn uiteraard Prinsjesdag, de Algemene Politieke Beschouwingen en Algemene Financiële Beschouwingen, de Verantwoordingsdag en behandeling van de voor- en najaarsnota. Daarnaast kunnen de bewindslieden van Financiën naar het parlement worden geroepen voor algemene overleggen, wetgevingsoverleggen, notaoverleggen, interpellatiedebatten en het vragenuurtje. Tijdens deze parlementaire overleggen en debatten worden bewindspersonen ondersteund en voorbereid door de dossierhouder van het betreffende geagendeerde onderwerp. Daarnaast worden bewindspersonen vergezeld door een woordvoerder.

3.1.4 Staven op het ministerie van Financiën

Wekelijkse ministerstaf

Tijdens de wekelijkse ministerstaf verzorgt de minister een terugkoppeling van de ministerraad aan het ambtelijk apparaat. Indien nodig wordt dit overleg gebruikt voor de bespreking van (parlementaire) actualiteiten. De secretaris-generaal zal bij het aantreden van de bewindspersonen met hen bespreken hoe de bewindspersonen wensen dat het overleg tussen bewindslieden en ambtelijke top wordt ingericht.

Fiscale staf

Indien gewenst kan de staatssecretaris het instrument van een vaste periodieke fiscale staf inroepen. In de fiscale staf kan met de staatssecretaris overlegd worden over de agenda en de actualiteit op het gebied van fiscaal beleid, wetgeving en uitvoering. Ook kunnen er niet-inhoudelijke besprekingen van fiscale dossiers plaatsvinden. Inhoudelijke besprekingen vinden normaliter plaats per onderwerp met de desbetreffende deskundigen en auteurs. De deelname aan de fiscale staf kan nader worden ingevuld.

Thematische ministerstaf

Gemiddeld eens in de twee maanden vond een thematische ministerstaf plaats. Het doel van de thematische ministerstaven is om met de minister en ambtelijk leiding dieper in te gaan op een inhoudelijk onderwerp, dat op de – politieke – agenda staat of daarop naar verwachting komt te staan. Los van deze ministerstaven zijn er ook presentaties over nieuwe rapporten van bijvoorbeeld CPB, WRR, SCP. Voor de thematische ministerstaven worden de leden van de wekelijkse ministerstaf uitgenodigd. Verder hangt de deelnemerslijst af van het onderwerp; beleidsmedewerkers verantwoordelijk voor het onderwerp nemen ook deel. Ter voorbereiding van een thematische ministerstaf wordt een achtergrondnotitie geschreven. Veelal wordt er een presentatie verzorgd door een medewerker of een externe deskundige en wordt gewerkt met één of twee discussianten.

3.1.5 Tweewekelijkse lunch met de president van De Nederlandsche Bank

Op woensdag lunchen de minister van Financiën en de president van De Nederlandsche Bank. Namens Financiën is de Thesaurier-generaal aanwezig. De directie Financiële Markten bereidt (indien nodig) e.e.a. voor.

3.1.6 Tripartiet overleg tussen de Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten en het ministerie van Financiën

Drie maal per jaar vindt er tripartiet overleg plaats de Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten en het ministerie van Financiën. Hierbij zijn de volgende personen aanwezig: de president van de Nederlandsche Bank, de toezichtsdirecteur van de Nederlandsche Bank, de voorzitter van de Autoriteit Financiële Markten, de Thesaurier-generaal en de minister van Financiën.

3.2 Europese Unie en internationaal

3.2.1 Ecofin Raad en Eurogroep

Dit is de Raadsformatie in de EU van ministers van Financiën en/of Economie. De Ecofin Raad wordt voorafgegaan door een vergadering van de Eurogroep. Onderwerpen die regelmatig aan de orde komen in de Ecofin Raad zijn de economische situatie, de implementatie van het Stabiliteits- en Groeipact, fiscale aangelegenheden en financiële regelgeving. De staatssecretaris van Financiën is aanwezig bij de Ecofin wanneer er fiscale aangelegenheden op de agenda staan. In de Eurogroep wordt ondermeer gesproken over programmalanden van het EFSF/ESM, de implementatie van het Stabiliteits- en Groeipact en de toetreding tot het eurogebied. De vergadering vindt maandelijks plaats in Brussel of Luxemburg (juni en oktober). Tweemaal per jaar (april en september) komt de Ecofin Raad informeel bijeen in de lidstaat die het Voorzitterschap bekleedt. Voor een informele Ecofin worden tevens de nationale centrale bankpresidenten uitgenodigd. Naast de ministers van Financiën van de lidstaten zijn tevens de Commissie, het Raadssecretariaat en de ECB in de Ecofin Raad vertegenwoordigd. In de Eurogroep (huidige voorzitter Juncker, Luxemburg) zijn de 17 ministers van Financiën van de eurolidstaten, de Commissaris voor Economische en Monetaire Zaken (Olli Rehn, Finland) en de ECB President (Mario Draghi) aanwezig.

3.2.2 Europese Raad/Eurotop

De Europese Raad bestaat uit de regeringsleiders van de 27 lidstaten van de Europese Unie, zijn voorzitter en de voorzitter van de Europese Commissie. De Europese Raad komt minstens vier keer per jaar bijeen om de algemene politieke beleidlijnen en prioriteiten vast te stellen en impulsen te geven voor de ontwikkeling van de EU. Namens Nederland is de minister-president aanwezig. Naast de Europese Raad vindt twee maal per jaar een Eurotop plaats om op het niveau van regeringsleiders te spreken over EMU-aangelegenheden.

3.2.3 IMFC (International and Monetary Financial Committee van het IMF)

Dit is het belangrijkste beleidsbepalend orgaan van het IMF. Op de agenda staan onderwerpen die op dat moment spelen bij het IMF. In 2012 en 2013 zal de herziening van de quota (o.a. bepalend voor het stemaandeel) een van de agendapunten zijn. Er wordt twee keer per jaar vergaderd (doorgaans een Voorjaarsvergadering in april en een Jaarvergadering begin Oktober). De ministers van Financiën van 24 landen die een kiesgroep aanvoeren in het bestuur van het IMF zijn aanwezig. De huidige voorzitter is de Singaporese minister van Financiën Tharman. Vanaf 1 november 2012 vormt de huidige Nederlandse kiesgroep samen met België en Luxemburg een nieuwe kiesgroep. Het lidmaatschap van het IMFC van deze kiesgroep roteert jaarlijks tussen Nederland en België. In 2013 is België lid van het IMFC. Nederland levert van 2012 – 2016 de bewindvoerder van de IMF kiesgroep.

3.2.4 Kiesgroepoverleg op locatie

Dit is een bijeenkomst met IMF/Wereld Bank kiesgroeplanden behorend tot de Nederlandse kiesgroep (Armenië, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Georgië, Israël, Kroatië, FYR Macedonië, Moldavië, Oekraïne, Roemenië en Montenegro behoren tot deze kiesgroep en bij het IMF daarnaast ook België en Luxemburg). Op de agenda staan onderwerpen die op dat moment spelen bij het IMF en bij de Wereldbank. maar de nadruk ligt op het informele programma waarbij wordt

geïnvesteed in de onderlinge relaties. Dit overleg vindt één keer per jaar plaats veelal in juni (weekend in een kiesgroepland). Alle kiesgroeplanden van de Nederlandse kiesgroep zijn in principe op ministersniveau aanwezig. In 2013 vindt het overleg plaats in Georgië.

3.2.5 *Overige internationale vergaderingen*

- Jaarvergadering EBRD (European Bank for Reconstruction and Development): 2 dagen, in het voorjaar, afwisselend in Londen en op locatie.
- Jaarvergadering EIB (European Investment Bank); halve dag, gecombineerd met Ecofin in juni, in Luxemburg.
- Jaarvergadering FEMIP (Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership); halve dag, gecombineerd met Ecofin in mei, in Brussel.
- ASEM (Finance ministers meeting): bijeenkomst ministers van Financiën van de ASEM (Asea-Europe Meeting) landen, doorgaans om het jaar, 2 dagen, tijd en locatie afhankelijk van het voorzitterschap.
- G20: Nederland is geen lid van de G20, maar ontvangt met enige regelmaat uitnodigingen voor G20-events.
- ESM (Board of Governors): frequentie nog niet bekend, naar verwachting gecombineerd met Eurogroep.

3.2.6 *Bilaterale bezoeken*

Bilaterale bezoeken kunnen zowel plaatsvinden op uitnodiging van het te bezoeken land als op eigen initiatief. Vaak gaat het om het bestendigen van goede relaties met dat land en/of het ondertekenen van een bilateraal verdrag. Er kunnen ook afspraken worden gemaakt voor technische assistentie, waarbij Nederland expertise deelt met andere landen.